

WI.7024.44.31.2022.SW
3045W

Poznań, 24.06.2022 r.

**Urząd Miasta Poznania
Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska
ul. Gronowa 22a
61-655 Poznań**

Na podstawie art. 244 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, w uzupełnieniu naszych poprzednich pism w sprawie, informuje o sposobie załatwienia Państwa wniosku o interwencję z dnia 07.04.2022 r., znak: KOS-VIII.6324.1.6.2022 (data wpływu: 07.04.2022 r.), w sprawie zanieczyszczenia dopływu Jeziora Kierskiego.

Dnia 03.03.2022 r. upoważniony inspektor WIOŚ w Poznaniu przeprowadził oględziny Kanału Przybrodzkiego, Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej), dopływu do Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej), tj. rowu SK-63, a także Jeziora Kierskiego, na terenie gmin Tarnowo Podgórne i Rokietnica oraz miasta Poznania, a pracownicy poznańskiego oddziału Centralnego Laboratorium Badawczego Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pobrali do badań fizykochemicznych próby wody i ścieków. Ustalono, że ścieki z oczyszczalni ścieków w Tarnowie Podgórny odprowadzane wylotem do Kanału Przybrodzkiego w miejscowości Góra powodują negatywne zmiany w początkowym biegu Kanału Przybrodzkiego w postaci zmętnienia i szaro-brązowego zabarwienia wody, a także gromadzenia się przy brzegu ciekłu szaro-brązowo-czarnego osadu. W dopływie do Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej), tj. rowie SK-63, przy przejeździe drogi wojewódzkiej nr 184, między Napachaniem a Mrowinem, było widać intensywny przepływ wizualnie mętnej wody o zabarwieniu brązowo-szarym, która na kaskadzie tworzyła kłęby kremowo-szarej piany. Woda w Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej) przy przejeździe na przedłużeniu ul. Majątkowej w Napachaniu była wizualnie lekko mętna, szara. Stan wody był wysoki, koryto miało wygląd naturalny, przy brzegu widoczna była gdzieś cienka pokrywa lodu. Na powierzchni roślin zanurzonych w wodzie nie było widać osadów charakterystycznych dla ścieków. Powierzchnia wody w Jeziorze Kierskim przy brzegu dzięki plaży na południe od ul. Wilków Morskich w Kiekrzu, a więc w pobliżu ujścia Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej) do tego jeziora, była pokryta cienką warstwą lodu. W czasie poboru próbki, po skruszeniu lodu, woda była wizualnie przejrzysta. Podobnie pokryta cienką warstwą lodu była powierzchnia wody w Jeziorze Kierskim przy molo na kąpielisku publicznym Krzyżowniki (Plaża Smocza) w Poznaniu, a więc w południowo-wschodniej części jeziora. Również w czasie poboru próbki woda była wizualnie przejrzysta.

Według wyników badań próbek wody i ścieków pobranych dnia 03.03.2022 r., jakość ścieków odprowadzanych z wylotu z oczyszczalni ścieków w Tarnowie Podgórny przekraczała najwyższe dopuszczalne wartości wskaźników zanieczyszczeń, określone dla oczyszczalni ścieków komunalnych zlokalizowanych w aglomeracji o RLM w przedziale od 15 000 do 99 999, według załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. poz. 1311), w zakresie niektórych zbadanych parametrów,

Informacja o prywatności (zgodnie z rozporządzeniem PE i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27.04.2016 r.) zamieszczona została na stronie internetowej WIOŚ w Poznaniu pod adresem: <https://bip.poznan.wios.gov.pl/rodo/>

tj. BZT₅ (biochemiczne zapotrzebowanie na tlen w okresie 5 dób) i azot ogólny. Przekroczenia stwierdzono również w zakresie niektórych wskaźników charakterystycznych dla ścieków przemysłowych, w tym ścieków komunalnych zawierających ścieki przemysłowe, według tabeli II załącznika nr 4 do ww. rozporządzenia, tj. ogólny węgiel organiczny (OWO) i azot amonowy.

Uzyskane wyniki badań próbek wody pobranych dnia 03.03.2022 r. z Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej) porównano do wartości granicznych dla klas jakości wód powierzchniowych wskaźników jakości wód powierzchniowych dla jednolitych części wód rzecznych typu wód powierzchniowych P_{org} (potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk), określonych w tabeli nr 15 załącznika nr 7 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. poz. 1475). Na tej podstawie stwierdzono, że jakość wody w Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej), zarówno powyżej, jak i poniżej ujścia dopływu (rowu SK-63), mieściła się poniżej klasy 2 jakości wód (poniżej klasy 2 nie określa się wartości dla większości badanych wskaźników), przy czym poniżej dopływu rowu SK-63 jakość wody w tym cieku uległa wyraźnemu pogorszeniu, zwłaszcza w odniesieniu do substancji biogennych (związki azotu i fosforu), tj. nastąpił wzrost stężenia azotu amonowego, azotu Kjeldahla, azotu ogólnego i fosforu ogólnego. Rów SK-63 doprowadzał do Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej) znaczny ładunek związków azotu w formie amonowej (charakterystycznej dla nieoczyszczonych lub nieodpowiednio oczyszczonych ścieków komunalnych), a w mniejszym zakresie również związków fosforu.

Uzyskane wyniki badań próbek wody pobranych dnia 03.03.2022 r. z Jeziora Kierskiego porównano do wartości granicznych dla klas jakości wód powierzchniowych wskaźników jakości wód powierzchniowych dla jednolitych części wód jeziornych typu wód powierzchniowych WSd_a (jezioro na podłożu wapiennym, o dużej wartości współczynnika Schindlera, stratyfikowane), określonych w tabeli nr 5 załącznika nr 8 do ww. rozporządzenia. Na tej podstawie stwierdzono, że jakość wody w Jeziorze Kierskim w obu miejscach była podobna. Pod kątem takich wskaźników jak fosfor ogólny, azot ogólny czy przewodność elektryczna właściwa, jakość wody była poniżej klasy 2 (poniżej klasy 2 nie określa się wartości dla większości badanych wskaźników).

Dnia 25.03.2022 r. upoważniony inspektor tuł. Inspektoratu przeprowadził oględziny Jeziora Kierskiego przy jego południowym brzegu, na terenie poznańskiego Oddziału Żeglarskiego PTTK Wagabunda przy ul. Międzyzdrojskiej w Poznaniu. Woda przy brzegu jeziora była koloru czerwono-brunatnego. W wodzie unosiły się krótkie nitki w tym samym kolorze. Przejrzystość wody była niewielka. Pomiędzy brzegiem jeziora i pomostem widoczna była unosząca się na powierzchni zawiesina z widocznymi fragmentami traw i pianą w kolorze białym. Wraz z oddalaniem się od brzegu jeziora woda miała mniejszą intensywność zabarwienia czerwono-brunatnego. Pobrano do badań próbkę wody przy brzegu na terenie klubu żeglarskiego PTTK Wagabunda przy ul. Międzyzdrojskiej 39 w Poznaniu.

Według wyników badań próbki wody pobranej dnia 25.03.2022 r., jakość wody w Jeziorze Kierskim była gorsza, aniżeli wskazywały wyniki badań próbek wody pobranych dnia 03.03.2022 r. w zakresie wskaźników fosfor ogólny i azot ogólny, co mogło jednak wynikać z masowej obecności w próbce pobranej dnia 25.03.2022 r. sinic z rodzaju *Planktothrix*, udokumentowanych w analizie mikroskopowej. Intensywny rozwój tych sinic wskazuje na zaburzenie równowagi ekologicznej, spowodowanej przez wzrost stężenia substancji biogennych (związki azotu i fosforu) w wodzie. Skupiska tych organizmów mogą być transportowane daleko od miejsca ich pierwotnego zakwitnięcia, spychane do brzegu zbiornika wodnego przez wiatr i fale.,

W dniach od 12.04.2022 r. do 27.05.2022 r. upoważniony inspektor tuł. Inspektoratu przeprowadził kontrolę działalności gospodarczej prowadzonej przez Tarnowską Gospodarkę Komunalną TP-KOM Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Zachodniej 4, 62-080 Tarnowo Podgórne, obejmującą oczyszczalnię ścieków w Tarnowie Podgórny. Dnia 10.06.2022 r.

podczas przedłożenia przedstawicielowi kontrolowanej Spółki protokołu kontroli, skorzystał on z prawa do odmowy jego podpisania, zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070), a pismem z dnia 17.06.2022 r. (data wpływu: 21.06.2022 r.) złożył obszerne zastrzeżenia do protokołu kontroli. Pismem z dnia 24.06.2022 r. Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska szczegółowo odniósł się do zgłoszonych zastrzeżeń podmiotu kontrolowanego uznając, że żadne z nich nie zasługuje na uwzględnienie lub pozostaje bez wpływu na stanowisko zawarte w omawianym protokole kontroli.

Podczas powyższej kontroli sformułowano następujące wnioski:

- 1) odprowadzane ścieki komunalne z oczyszczalni ścieków w Tarnowie Podgórnyim przynajmniej okresowo nie były oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami, co stanowiło istotne zagrożenie dla jakości wody w bezpośrednim i pośrednich odbiornikach ścieków (Kanał Przybrodzki, rowie SK-63 i Samicy Kierskiej), a także jakości wody w Jeziorze Kierskim;
- 2) odtworzenie nieistniejącego wododziału na rowie SK-63, którym zanieczyszczona ściekami woda z Kanału Przybrodzkiego odpływała do Samicy Kierskiej (Pamiątkowskiej) i dalej do Jeziora Kierskiego, nie należy do obowiązków kontrolowanej Spółki i było jedynie wtórną przyczyną zgłaszanego do tuł. Inspektoratu pogorszenia jakości wody w tym jeziorze;
- 3) oprócz zanieczyszczeń dopływających do Jeziora Kierskiego z oczyszczalni ścieków w Tarnowie Podgórnyim, do jeziora dopływają również zanieczyszczenia z innych źródeł (zidentyfikowano zanieczyszczenia obszarowe z rolnictwa);
- 4) na podstawie uzyskanych wyników badań wody pobranej z Jeziora Kierskiego wywnioskowano, że żadne wartości wskaźników zanieczyszczeń zbadane w próbkach pobranych dnia 20.04.2022 r. nie są wyższe niż wartości wskaźników zanieczyszczeń zbadane w ramach państwowego monitoringu środowiska w podobnym okresie w latach poprzednich, tj. w marcu 2017 r. i w marcu 2020 r., jednak aktualnie nie jest możliwe określenie jaki długotrwały wpływ na jakość wody w Jeziorze Kierskim będzie miał dopływ znacznej ilości biogenów wraz ze ściekami pochodzącymi z kontrolowanej oczyszczalni, ze względu na tendencję kumulowania się zwłaszcza związków fosforu w osadach dennych, jednak intensywny zakwit wczesną wiosną 2022 r. zimnolubnych sinic z gatunku *Planktothrix rubescens*, widoczny na powierzchni wody jako ceglasczerwony nalot, wskazuje na zachwianie równowagi ekologicznej tego zbiornika wodnego;
- 5) Tarnowska Gospodarka Komunalna TP-KOM Sp. z o.o. nie podjęła z odpowiednim wyprzedzeniem wszystkich możliwych do realizacji działań, które pozwoliłyby zabezpieczyć środowisko przed zanieczyszczeniem w wyniku występowania okresowych zaburzeń technologicznych oczyszczalni ścieków w Tarnowie Podgórnyim, np. poprzez kontrolę dostawców wprowadzających do urządzeń kanalizacyjnych tej Spółki ścieków przemysłowych.

Wobec ustaleń kontroli Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska podejmie stosowne działania pokontrolne, adekwatne do rangi naruszeń, w tym rozważy kwestię odpowiedzialności karnej za stwierdzone naruszenia w zakresie przewidzianym prawem oraz skieruje do Prezesa Zarządu Tarnowskiej Gospodarki Komunalnej TP-KOM Sp. z o.o. zarządzenie pokontrolne, nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości.

Wielkopolski Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska
Leszek Kurek

Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Osoba prowadząca sprawę:
Szymon Wróblewski – główny specjalista, tel. 61 827 05 77

- Otrzymują:
1. Adresat (ePUAP)
  2. WI aa